

Мистецтво плаката

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність	023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»
Освітня програма	«Образотворче мистецтво»
Статус дисципліни	Нормативна
Форма навчання	очна(денна)
Рік підготовки, семестр	2 курс, 2 семестр
Обсяг дисципліни	2 кредити (60 годин)
Семестровий контроль/ контрольні заходи	залік
Розклад занять	http://roz.kpi.ua/
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: член- кореспондент НАМ України, доктор мистецтвознавства, професор, Роготченко Олексій Олексійович o.rohotchenko@gmail.com Практичні: член- кореспондент НАМ України, доктор мистецтвознавства, професор, Роготченко Олексій Олексійович o.rohotchenko@gmail.com
Розміщення курсу	Посилання на дистанційний ресурс (Moodle, Google classroom, тощо)

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна вивчається задля формування системних теоретичних знань та практичних навичок при розробці плакатної;

Предметом вивчення навчальної дисципліни є мистецтво плаката.

Метою навчальної дисципліни «Мистецтво плаката» є ознайомлення студентів з культурно-історичним розвитком цього мистецтва в контексті світового образотворчого мистецтва. Огляд відомих творів образотворчого світового мистецтва.

В результаті засвоєння дисципліни студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

- здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- Здатність розуміти базові теоретичні та практичні закономірності створення цілісного продукту предметно-просторового та візуального середовища;
- Здатність формулювати цілі особистісного і професійного розвитку та умови їх досягнення, враховуючи тенденції розвитку галузі професійної діяльності, етапів професійного зростання та індивідуально-особистісних особливостей;
- Здатність оволодівати різними техніками та технологіями роботи у відповідних матеріалах за спеціалізаціями;
- Здатність генерувати авторські інноваційні пошуки в практику сучасного мистецтва;
- Здатність адаптувати творчу (індивідуальну та колективну) діяльність до вимог і умов споживача.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Навчальна дисципліна викладається в 2-му семестрі 2-го курсу навчання з освітньої програми «**Образотворче мистецтво**» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Курс залежить від інших навчальних дисциплін в структурно-логічній схемі освітньої програми.

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин			
	Всього	у тому числі		
		Лекції	Практичні	СРС
Тема 1. Вступ до вивчення дисципліни				
Тема 2. Плакатна графіка.	6	2	2	2
Тема 3. Поняття «композиція». Зорове сприйняття як передумова композиції плаката.				
Тема 4. Образотворчі засоби композиції плаката	6	2	2	2
Тема 5. Шрифт як елемент композиції плакатів.	6	2	2	2
Тема 6. Український плакат першої третини ХХ століття	6	2	2	2
Тема 7. Європейський та Український плакат Другої світової війни.	6	2	2	2
Тема 8. Український плакат 1950-1980ті як репрезентація колективної пам'яті	6	2	2	2
Тема 9. Особливості розвитку сучасного плакату.	6	18	18	18
Разом за семестр	54	18	18	18
Залік підготовка				6
Всього годин	60	18	18	24

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Чирва О. Ч. Історія та теорія графічного мистецтва : конспект лекцій для здобувачів денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація / О. Ч. Чирва, О. Ю. Оленіна ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 128 с. (стор 5-12)
2. Андрейканіч А.І. Антологія українського плаката першої третини XX століття. – Косів: Видавничий дім «Довбуш», 2012. – 120 с.; іл.
3. Ольга Лагутенко. Українська графіка першої третини XX ст. Видавництво, Грані-Т. Рік видання, 2006. Кількість сторінок, 240. Ілюстрації, Чорно-білі. ISBN, 966-2923-14-4.
4. Шевченко В.Я.. Композиція плаката: Навч. Посібн. – Х. Колорит 2004. –123 с. : іл..
5. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну: Підручник. – К.: Кондор, 2006.– 492с.

Додаткова література:

1. Гладун, О. (2018). Український плакат Другої світової війни: зміст і форма. Мистецтвознавство України, (18), 39–45. <https://doi.org/10.31500/2309-8155.18.2018.152366> <http://mystukr.mari.kyiv.ua/article/view/152366>
2. Косів В. Українська ідентичність у графічному дизайні 1945- 1989 років: монографія. Київ: Родовід, 2019. 480 с.
3. Роготченко О. О. Соціалістичний реалізм і тоталітаризм / ІПСМ АМУ. — К.: Фенікс, 2007. — 608 с.: іл. https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/inline-images/pdfs/Rogotchenko_Soc_Realism.pdf
4. Роготченко О. Шістдесят тоталітарних років: зображальне мистецтво України. Київ: Ліра-К 2025. 710 с.
5. Скринник-Миська Д. М. Еволюція світоглядно-філософських засад українського образотворчого мистецтва на рубежі XIX – XX ст.: автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.05 / Д. М. Скринник-Миська. – Львів, 2009. –24 с.
6. Словник символів культури України / За заг. ред. В. П. Коцура, О. І. Потапенка, М. К. Дмитренка. – К.: Міленіум, 2002. – 260 с.
7. Соколовський В. Горбачов Д. Мистецтво світу. Внесок України. К: Видавець Бихун В.Ю., 2022 – 688с., с іл.
8. Українська графіка XVI-XVII ст : Еволюція образної системи / Д. В. Степовик; В. А. Афанасьєв; Академія наук Української РСР, Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М. Т. Рильського. – Київ: Наукова думка, 1982. – 333 с. : іл.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, посилання на літературу та завдання на СРС)
1	Лекція 1. Тема 1. Вступ до вивчення дисципліни Перелік основних питань: 1. Теоретичні аспекти графічного мистецтва. 2. Види графіки за призначенням. 3. Періодизація історії графічного мистецтва. Завдання на самостійну роботу: ознайомитися з основними питаннями лекції .[1;2;3;4;5] Дидактичні засоби:

	Презентація PowerPoint за темою лекції.
2	Лекція 2. Тема 2. Плакатна графіка. Перелік основних питань: 1. Види плакатів (політичний, інформаційно-реklamний, навчальний та ін.). 2. Стилiстична еволюція плакату XIX–XX ст. Завдання на самостійну роботу: ознайомитися з поняттям символа в образотворчому мистецтві. Характеристиками специфіки символічної, класичної та змішаної форм образотворчого мистецтва.[1;2;3;4;5] Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.
3	Лекція 3. Тема 3. Поняття «композиція». Зорове сприйняття як передумова композиції плаката. Перелік основних питань: Зрозуміти поняття «композиція» Та Зорове сприйняття як передумова композиції плаката. Завдання на самостійну роботу: ознайомитися та зрозуміти сутність мови кольорів та символічне значення реальних та вигаданих істот.[1;2;3;4;5] Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.
4	Лекція 4. Тема 4. Образотворчі засоби композиції плаката Перелік основних питань: зрозуміти образотворчі засоби композиції плаката Завдання на самостійну роботу: Визначити основні Образотворчі засоби композиції плаката .[1;2;3;4;5] Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.
5	Лекція 5. Тема 5. Шрифт як елемент композиції плакатів. Перелік основних питань: вивчити різновиди шрифтових плакатів та поєднання графічного зображення та шрифту у плакаті. Завдання шрифту та загальні вимоги до нього. Завдання на самостійну роботу: вивчити різновиди шрифтових плакатів та поєднання графічного зображення та шрифту у плакаті. Завдання шрифту та загальні вимоги до нього. [1;2;3;4;5] Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.
6	Лекція 6. Тема 6. Український плакат першої третини XX століття Перелік основних питань: 1. Характеристика історичного часу. Напрямок Авангарду в українському мистецтві. 2. Плакат як джерело візуальної інформації у дослідженні історії України першої третини XX століття Завдання на самостійну роботу: вивчити Характеристику історичного часу. Напрямок Авангарду в українському мистецтві. Плакат як джерело візуальної інформації у дослідженні історії України першої третини XX століття. [1;2;3;4;5] Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.
7	Лекція 7. Тема 7. Європейський та Український плакат Другої світової війни. Перелік основних питань 1.Європейський плакат 1940-х років 2. Український плакат 1940-х років. Завдання на самостійну роботу: Самостійно ознайомитись з сюжетами та композицією плакатів 1940-х років . [1;2;3;4;5] Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.

8	Лекція 8. Тема 8. Український плакат 1950-1980-ті як репрезентація колективної пам'яті. Перелік основних питань: Роздивимось приклади українських плакатів 1960-1980-их років та їх образотворчі засоби Завдання на самостійну роботу: Проаналізувати сюжети і символи у зразках Давньоримського мистецтва[1;3;4;5;6] Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.
9	Лекція 9. Тема 9. Особливості розвитку сучасного плакату.. Перелік основних питань: Визначити новітні тенденції плакатного мистецтва. Завдання на самостійну роботу: Вивчити новітні тенденції плакатного мистецтва. [1;3;4;5;6] Дидактичні засоби: Презентація PowerPoint за темою лекції.

Практичні заняття

Основні завдання циклу практичних занять:

Практичні заняття мають на меті сприяти засвоєнню і закріпленню змісту дисципліни щоб студенти отримали практичні навички роботи з отриманою інформацією і закріпили знання необхідні для розробки об'єктів художнього проектування

№ з/п	Назва розділу, теми (окремого питання), що виноситься на самостійне опрацювання	Кількість годин СРС
1	Ознайомитися з <i>Тема 1. Вступ до вивчення дисципліни. [1;2;3;4;5]</i> Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
2	Ознайомитися з <i>. Тема 2. Плакатна графіка. [1;2;3;4;5]</i> Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
3	Ознайомитися з <i>Тема 3. Поняття «композиція». Зорове сприйняття як передумова композиції плаката.</i> Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
4	Ознайомитися з <i>Тема 4. Образотворчі засоби композиції плаката</i> Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
5	Ознайомитися з <i>Тема 5. Шрифт як елемент композиції плакатів.</i> Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
6	Ознайомитися з <i>Тема 6. Український плакат першої третини ХХ століття</i> Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
7	Ознайомитися з <i>Тема 7. Європейський та Український плакат Другої світової війни.</i> Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
8	Ознайомитися з <i>Тема 8. Український плакат 1950-1980-ті як репрезентація колективної пам'яті.</i> Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
9	Ознайомитися з <i>Тема 9. Особливості розвитку сучасного плакату..</i> Виконати презентацію у PowerPoint за однією з запропонованих тем	2
Підготовка до заліку		6
Всього годин		24

6. Самостійна робота студента

№з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин СРС
1	Підготовка до аудиторних занять	18
3	Підготовка до заліку	6

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Опрацьовуючи навчальний матеріал навчальної дисципліни «Історія світового мистецтва», студенти:

на практичних заняттях під керівництвом викладача:

- демонструють підготовлені презентації з проблемних питань і тем, дають відповіді на запитання викладача.

Завдання та матеріали для виконання завдань подаються викладачем після кожного лекційного заняття разом з переліком літератури та посиланнями на відповідні інтернет-ресурси.

Відвідуваність і виконання завдань

Для студентів, які бажають повноцінно засвоїти програму курсу й отримати відмінні результати навчання, необхідні 100% відвідування лекційних і практичних занять. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються. Дедлайн відпрацювань – передостаннє практичне заняття. Для виконання практичних завдань не рекомендується використовувати матеріали, знайдені в ненадійних джерелах, зокрема у блогах у мережі інтернет або публікаціях, що не мають автора, оскільки, як правило, вони мають низьку якість (окрім Вікіпедії). У разі сумнівів слід проконсультуватися з викладачем.

Політика університету:

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: доповідь за темою заняття.

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: залік

Умови допуску до семестрового контролю: семестровий рейтинг становить не менше 60 балів.

Рейтинг студента з навчальної дисципліни складається з балів, що він отримує за:

- виконання 9 практичних робіт;
- участь у практичних заняттях та обговореннях.

Робота студента:

- за виконання практичних 9 завдань становить максимально 90 балів з дисципліни;
- відповідь на питання та участь у практичних заняттях та обговореннях становить 10 балів з дисципліни.

Студент отримує найвищий рейтинг, якщо він:

- бере активну участь у роботі на практичних заняттях, повно розкриває тему доповіді, відповідає на уточнюючі питання за темою доповіді;
- на заліку повно розкриває тему питань.

Неточності, неповнота, помилки у відповідях на базі недостовірних джерел інформації спричиняють зниження рейтингу студента.

Очікується, що доповіді на практичні заняття студент готує і доповідає самостійно за обраною темою.

Викладач оцінює роботу студента на кожному практичному занятті. Рейтинг студента відображається в особистому кабінеті електронного кампусу.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік тем до семестрового контролю (заліку) надано в *додатку А* до силабусу.

За наявності у студента документів, які підтверджують його участь у олімпіадах (міських, міжміських, всеукраїнських тощо) за темою семінарського заняття або розділу освітнього компоненту ці теми можуть зараховуватись за відповідною тематикою та відповідними балами РСО.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено член-кореспондентом НАМ України, професором, доктором мистецтвознавства, Роготченко Олексієм Олексійовичем

Ухвалено кафедрою графіки (протокол № 13 від 20.06.2024)

Погоджено Методичною комісією Видавничо-поліграфічного інституту (протокол №5. від 24.06.2024).

Перелік тем до семестрового контролю (заліку)

1. Охарактеризуйте види графіки за призначенням.
2. Періодизація історії графічного мистецтва
3. Наведіть визначення та характерні риси графіки, як виду образотворчого мистецтва.
4. Історичний розвиток та місце станкової графіки у сучасному мистецтві
5. Проаналізуйте різні графічні матеріали та їх виражальні засоби.
6. Витоки української графіки XI-XIII. («Остромирове Євангеліє» 1057, «Ізборник Святослава» 1073).
7. Витоки української графіки XIV-XVII/ («Київська псалтир» 1397, «Пересопницьке Євангеліє» 1561).
8. Український гравер XVII Ілля («Патерик Печерський» 1661).
9. Видатні майстри української графіки доби бароко.
10. Видатні майстри Української графіки першої третини XX століття.
11. Яка відмінність афіші, постеру, плакату.
12. Завдання і засоби художнього плакату. Навести приклади з характеристикою плакатів.
13. Види та жанри плакатів. Навести приклади
14. Типи плакатів. Навести приклади.
15. Історія розвитку плакату (афіша, постер, плакат)
16. Внесок Жюльє Шере в розвиток плакатного мистецтва.
17. Творчість Тулуза Лотрека в плакатному мистецтві.
18. Плакатна творчість Теофіля-Александра Стейнлена.
19. Плакатна творчість Ежена Грассе.
20. Плакатна творчість Альфонса Мухи.
21. Плакатна творчість Леонетто Кап'єло.
22. Плакатна творчість Джеймса Монтомері Флєгга
23. Плакатна творчість Мілтон Глейзер.
24. Обрати один з запропонованих плакатів і описати його композицію за принципом зорового сприйняття.
25. Аналізувати запропоновані плакати з точки зору образотворчих засобів композиції
26. Різновиди шрифтових плакатів та поєднання графічного зображення та шрифту у плакаті. Завдання шрифту та загальні вимоги до нього.
27. Характеристика історичного часу. Напрямок Авангарду в українському мистецтві.
28. Плакат як джерело візуальної інформації у дослідженні історії України першої третини XX століття.
29. Європейський плакат 1940-х років
30. Український плакат 1940-х років.
31. Український плакат 1950-1980ті
32. Визначити особливості розвитку сучасного плакату.
33. Створити власний плакат на вільну тематику та проаналізувати його за схемою визначеною на лекційних заняттях.